

RESTAURAREA UNUI CRUCIFIX DIN SECOLUL AL XVII-LEA AFLAT ÎN PATRIMONIUL MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI DIN CLUJ-NAPOCA

EMIL CĂPÂLNA

Știința și meșteșugul restaurării contribuie pe deplin la salvarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural.

Crucifixul, operă de artă datând din anul 1678, este o achiziție din anul 1907 a fostului Muzeu Ardelean, achiziționat fiind de la anticarul sibian Grünblate Benő. Piesa, cu influențe evidente renașcentiste, îl reprezintă pe Crist pe cruce, fiind de o deosebită valoare artistică. Piesa a fost executată de meșterul transilvănean Michael Czigler.

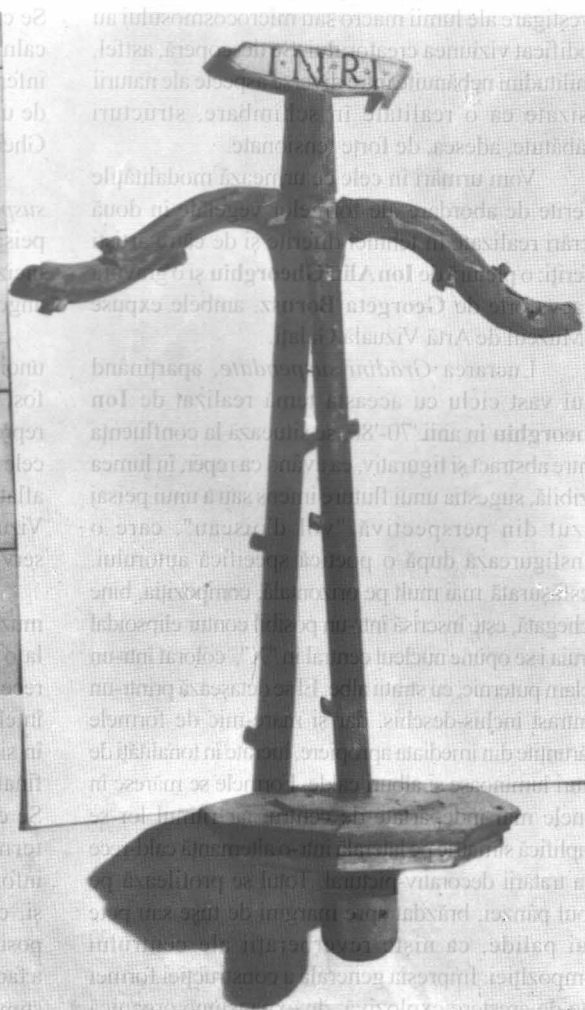
Operațiile de restaurare a piesei au avut loc la Laboratorul zonal de restaurare al muzeului clujean. Restaurarea a avut un grad de complexitate ridicat datorită materialului din care a fost confecționată piesa (lemn de tei, pictură în tehnica ulei) și a stării de conservare precare, cauzată de condițiile improprii în care s-a păstrat.

În urma observațiilor făcute asupra obiectului s-au constatat următoarele:

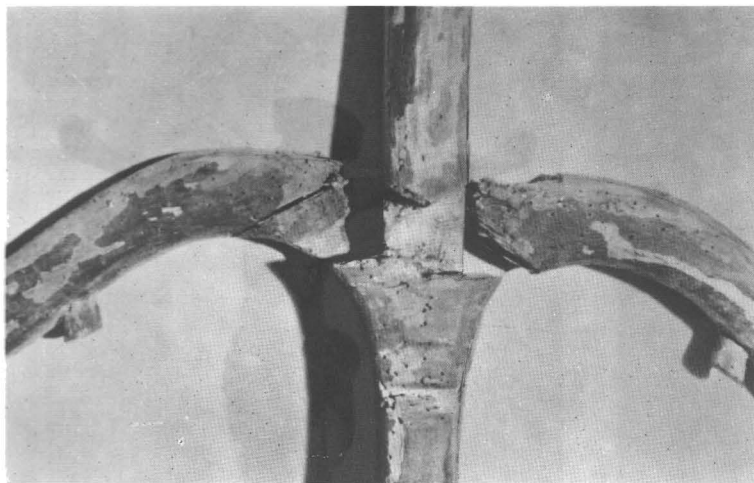
- lemnul era fragilizat, cu evidente urme de atac biologic (care nu erau active);

- fragilizarea s-a constatat în zonele extreme (palme, brațe, picioare)

în mod mult mai evident;

Crucea înainte de restaurare

Crucea înainte de restaurare
(detaliu)

- piesa a fost fragmentată în brațe, corp și crucea propriu-zisă.

În concluzie, deteriorările pot fi sintetizate după cum urmează:

- la brațe, s-a constatat că palmele erau deteriorate;

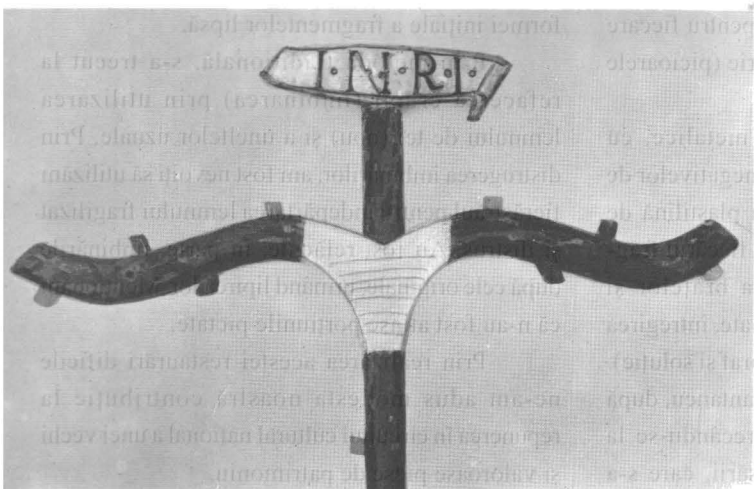
- la picioare, s-a observat că părțile inferioare erau rupte și extremitățile deteriorate (labele picioarelor);

- îmbinarea de la cruce a fost distrusă în totalitate.

În baza celor de mai sus, s-a trecut la

restaurarea propriu-zisă. A fost, pentru început, îndepărtat lemnul fragilizat, întrucât lipseau substanțele corespunzătoare consolidării lui. Pentru întregirea structurii lemnoase s-au utilizat armături metalice (vipla de 0,8 mm), dar și rășini acrilice (Napocril). Pentru finisarea fragmentelor nou realizate a fost necesară utilizarea frazelor dentare, a unor pile fine mici și a hârtiei sticlate foarte fine.

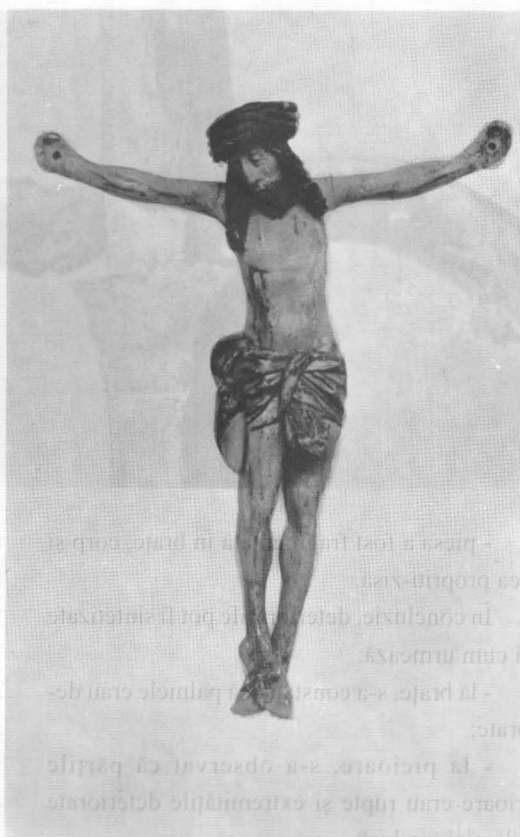
O atenție mărită s-a acordat îndepărtării lemnului fragilizat, nefiind o îndepărtare propriu-zisă a lui, ci mai degrabă o curățire prin periere

Crucea după restaurare

Crist, înainte de restaurare

Crist, după restaurare

uscată și umedă cu alcool tehnic. Corespunzătoare ca formă și dimensiuni, s-au confecționat armăturile metalice, realizându-se pentru fiecare piesă componentă o armătură proprie (picioarele și palmele cu degetele lor).

După fixarea armăturilor metalice, cu aracet, s-a trecut la confecționarea negativelor de la palme și labele picioarelor, din plastilină de sculptură, urmărindu-se modelarea fiecărui fragment în parte. A urmat plasarea brațelor și picioarelor în negativele confecționate, întregirea lor făcându-se cu rășină Napocril (praf și soluție). Polemizarea rășinii s-a realizat instantaneu, după care s-au îndepărtat negativele, trecându-se la finisarea acestora. În finalul finisării, care s-a

realizat cu ajutorul frazelor dentare, a pilor foarte fine și a hârtiei abrazive, s-a urmărit respectarea formei inițiale a fragmentelor lipsă.

Prin metoda tradițională, s-a trecut la refacerea crucii (îmbinarea) prin utilizarea lemnului de tei (nou) și a uneltelor uzuale. Prin distrugerea îmbinărilor, am fost nevoiți să utilizăm fierăstrăul pentru îndepărtarea lemnului fragilizat și distrus. Au fost refăcute, în parte, îmbinările după cele originale, urmând lipirea lor. Menționăm că n-au fost atinse porțiunile pictate.

Prin realizarea acestei restaurări dificile ne-am adus modesta noastră contribuție la repunerea în circuitul cultural național a unei vechi și valoroase piese de patrimoniu.